

Slaget vid Foteviken 2011

Vid Foteviken stod ett stort slag den 4 juni 1134. Det finns många berättelser om detta slag där den danske prinsens Magnus stupade tillsammans med hela sin hird och sex biskopar. I Skåne hade man valt Erik Emune till kung. Han var son till den gamle kungen Erik Ejegod. Eriks Emunes bror Knut Lavard hade mördats 1131 av sin kusin Magnus, son till Danmarks nye kung Niels.

Den danske historieskrivaren Saxo skrev om händelsen vid Foteviken år 1134. Han måste ha hört om denna händelse från människor som själv levte då det inträffade, ja, kanske själva varit med i slaget.

”Sommaren efter samlade Niels utom den skånska flottan hela den danska och seglade till Foteviken, där han ställde sin här i slagordning tätt vid stranden, och således blev han stående en liten stund tills Erik ryckte fram. Men då han långt borta såg hästarna virvla upp dammet med deras hovar liksom ett moln, drog han sig successivt tillbaka till sina skepp och då han hörde gnyet från de framryckande ryttarna gav han sig på flykt. Då Erik hann upp hans här var den allaredan slagen, inte i kamp men av ödet, och utan att själv lida några men högg han ner den och vann en seger.

Endast Magnus, som tillsammans med en liten grupp tappra män vägrade att fly, gick lös på fienden och försökte driva honom tillbaka medan de andra vände rygg; ty då han insåg att det var liten utsikt att slippa bort, höll han det för en ära att tappert söka döden och göra sitt slut berömvärdt genom att falla i kampen. Han föredrog döden i stället för flykt för att inte förta sitt gamla rykte om tapperhet. Omsider, efter det att han hade kämpat modigt och fällt en mängd fiender, föll han ovan på den hög av lik som han hade hopat omkring sig, tillsammans med biskop Peder av Roskilde, och såsom denne följde honom i döden så kom de också i samma grav.

Niels skyndade ned till sitt skepp på en häst som en bonde givit honom. Merparten av de flyende grep tag i tofterna och klängde sig på skeppen för att komma ombord så att några av dem var nära att sjunka under den stora tyngden, och de, som först kommit ombord, högg då utan hänsyn till vänskap med sina svärd av händerna på dem som hade kommit senare och klängde sig fast vid skeppen, så att de var grymmare mot sina egna än de hade varit mot fienden. ... I inget annat krig har det blivit utgjutit mer biskopsblod, ty biskop Peder av Roskilde och den svenske biskopen Henrik och alla de jylländska biskoparna på en när ska vara omkomna i det slaget.”

Välkomna att delta i Slaget vid Foteviken 2-3 juli 2011

Kära fighters, frivilliga och volontärer. Nedanstående händelseschema är tänkt att utveckla de fightingföreställningar som av tradition varje år utspelar sig på Fotevikens Vikingamarknad. Foteviken tillsammans med Hastings är unika platser så till vida att här har utkämpats stora slag som varit av avgörande betydelse för den historiska utvecklingen i England respektive i Danmark. Givetvis måste vi därför bättre utveckla det tidigare mycket positiva inslaget med fightingföreställningar under själva marknaden till att knytas samman med detta unika historiska faktum.

Från och med marknaden 2011 vill vi därför bygga upp fightingprogrammet enligt nedan. Varje föreställning är uppdelad i tre huvuddelar:

1. Samling av alla krigare och tåg genom staden där man hyllas av alla vikingareenactors som finns i staden samtidigt som man visar upp sig för publiken på nära håll.

2. Slaget vid Foteviken som börjar med mordet på prins Knut Lavard och slutar med att prins Magnus dödas på slagfältet.

3. Individuell, traditionell kamp mellan krigare där en avgår som segrare.

Händelseschema

1. Alla krigare samlas utanför Syndreport (A på kartan). Här drar man till sig publikens intresse genom att en härold proklamerar att kung Niels och hans son Magnus har landstigit och att Skånes kung Erik Emune nu samlar sina styrkor kring staden.

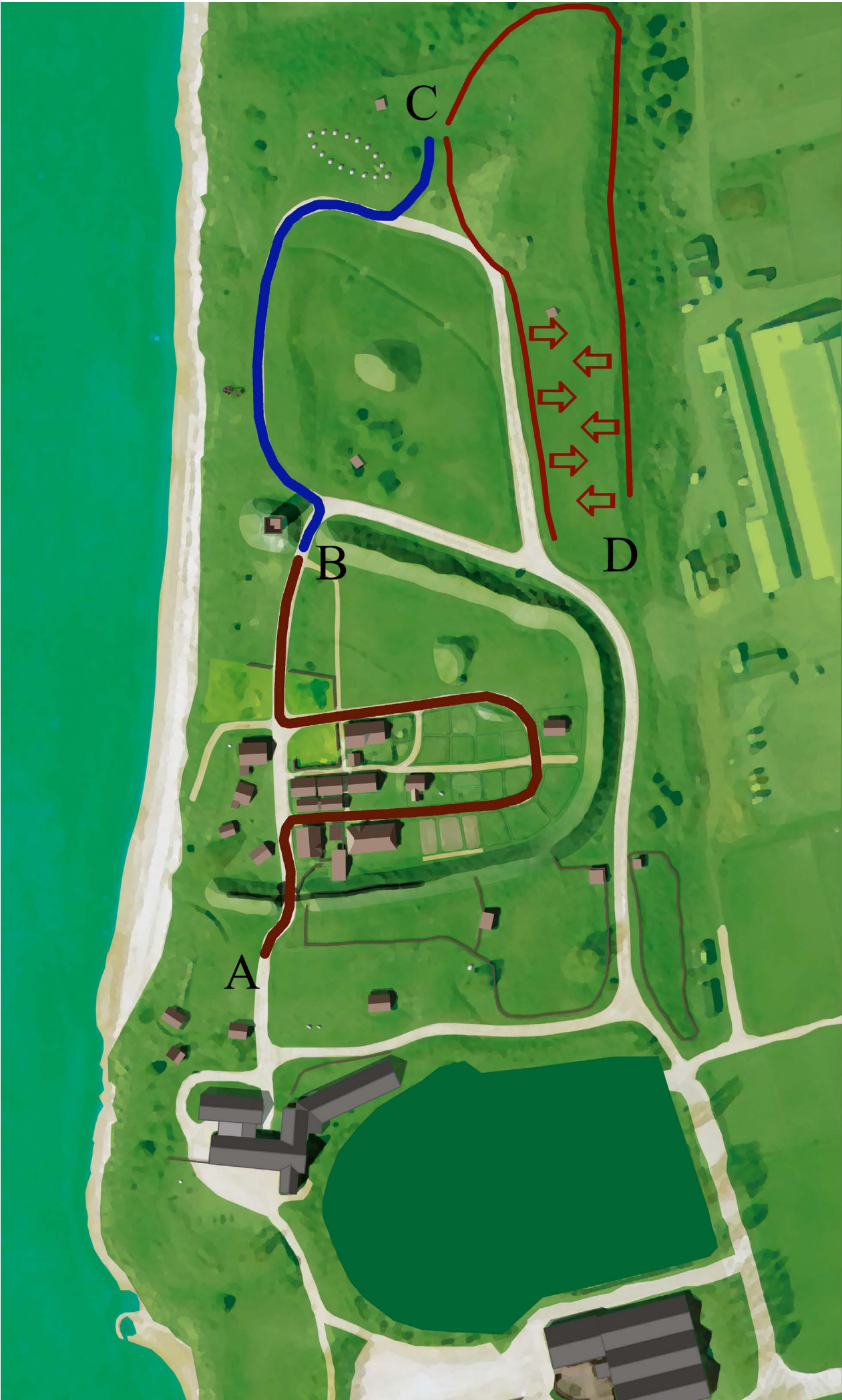
2. Krigarna avtågar mot slagfältet. Man vandrar genom staden (re ruten på kartan), inte bara på huvudgatan utan även en rundtur inne i staden. Överallt hurrar handelsmän och vikingar och flockas kring krigarna när de passerar de olika stånden.

3. Vid tornet (B på kartan) talar Erik Emune till sina krigare. Här kan också ärkebiskop Ascer finnas vid kungens sida.

4. Hären marscherar på havsvägen mellan strandvallen och stranden (markerat på kartan) till bågskyttebanan (C på kartan). Man försvinner därmed från publiken som istället leds till den blivande slagmarken.

5. Hären delar upp sig i två arméer och avvaktar vidare order. Prins Magnus med tio man utgår till slagfältet och möter där en ensamt inridande prins Knut Lavard. Slagfältsspeakern berättar om mordet i Haraldskogen på Själland 1131 då Knut Lavard högs ihjäl av sin kusin och där sedan alla i Magnus hird sticker sina spjut i den döde prinsen. Den döde Knut Lavard forslas på en kärra ut från slagfältet.

6. Direkt efter mordet avtågar prins Magnus styrka från slagmarken och ansluter sig till sina dolda vänner vid bågskyttebanan. Samtidigt går halva hären, bestående av kung Erik Emune och hans män dolda för publiken från bågskjutebanan till området bakom vallen mellan slagmarken och ridhuset. Här grupperar man sig i en lång anfallskedja utan att synas för åskådarna.

7. Slagfältsspeakern har efter mordet och under det som sker under punkten 6 berättat om det våldsamma inbördeskriget i Danmark 1131-1134 då den mördade Knut Lavards bror Erik Emune får med sig skåningarna i krig mot sin farbror och sin kusin. Kusinen Magnus får kejsaren av Tyskland hjälp genom att sälja Danmark till honom. Erik Emune får hjälp av ärkebiskop Ascer i Lund. Slagfältsspeakern berättar att ärkebiskopens bror bekostar 300 ryttare för att stödja Erik Emune. Detta är första gången rytteri på allvar i används i ett nordiskt slag. I samma stund han berättar detta rider två krigare till häst in på slagmarkens bortre del nära stadsvallen (D på kartan). Hästar och ryttare blir enbart en symbol och kommer inte att delta i själva kampen.

8. Speakern berättar om morgonen den 4 juni 1134 då kung Niels och prins Magnus arme landstiger vid Foteviken och grupperar sig på stranden. Samtidigt intågar då kung Niels armé på slagfältet från bågskyttebanan och grupperar sig på linje med front mot vallen i öster.

9. Nu väller plötsligt Erik Emunes dolda armé över vallen. Man grupperar sig snabbt till strid och anfal-

ler. Detta görs utan det klassiska inslaget att två personer hetsar varandra.

10. Slutet är givet. Kung Niels armé stupar och Magnus kämpar med sin hird. Till slut är det bara Magnus kvar. Han huggs ner och ligger på marken med Erik Emunes systerson över honom. Man rycker upp prinsen och skär halsen av honom. Speakern avslutar med ett citat från 1100-talet:

När Erik Emunes systerson David stod ovanpå Magnus sade han:

”O blodsbefläckade usling och trolösa mördare av min släkting. Nu pressar vi dessa missgärningar ur dig, nu kommer Herren Gud att döma och straffa dig! Idag säger jag att du ska mottaga det du förtjänar och få ditt samvetslösa, brottsliga huvud avhugget tillsammans med dina händer, så att folk ett helt århundrade härfter skall tala om ditt hemska brott!”

11. Alla krigare återuppstår.

12. Traditionell individuell kamp man mot man avslutar föreställningen.

